

αὐτόρ-ρίζος, -ον (ρίζα)· **I.** αυτός που έχει μαζί τις ρίζες του· ποιητ.

αὐτόριζος, σε Βάβρ. **II.** αὐτόρριζος, ο αφ' εαυτού θεμελιωμένος, σε Ευρ.

αὐτόρ-ρῦτος, -ον (ρέω), αυτός που ρέει από μόνος του, αυτός που ρέει αφ' εαυτού, σε Ανθ.

αὐτός, αὐτή, αὐτό, οριστ. αντων., ο ίδιος, Λατ. ipse· στις πλάγιες πτώσεις, χρησιμοποιείται μόνο για τη δήλωση της προσ. αντων. αυτός, αυτή, αυτό· με το άρθρο *ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό* (ἢ *ταυτόν*) κ.λπ.· αυτός μόνο, ο ίδιος. **I.** ο

ίδιος, εγώ ο ίδιος, εσύ ο ίδιος κ.λπ.· αιτ. στο πρόσωπο του ρήματος, σε Όμηρ. κ.λπ. **1.** αυτός ο ίδιος, ο πραγματικός άνθρωπος, η ψυχή, όχι το σώμα, σε

Όμηρ. Οδ.· ἢ ἀντίθ. προς τους άλλους, όπως ο βασιλιάς προς τους υπηκόους του, ο πατέρας προς τα παιδιά του, ο άντρας προς τη γυναίκα του κ.λπ., σε

Όμηρ.· απ' όπου απόλ. λέγεται για το Δάσκαλο, *τίς οὗτος; Αὐτός*, δηλ. ο Σωκράτης, σε Αριστοφ.· ομοίως σε ουδ., *αὐτό δείξει*, το αποτέλεσμα θα δείξει, σε Ευρ. **2.** αφ' εαυτού, από τη θέληση κάποιου, Λατ. sponte, σε Όμηρ., Σοφ. **3.**

από μόνος του, μόνος, *αὐτός περ' ἐών*, παρότι μόνος, σε Όμηρ. Ιλ.· *αὐτοὶ ἔσμεν*, είμαστε μεταξύ μας δηλ. ανάμεσα σε φίλους, σε Αριστοφ. **4.** σε Πλάτ.,

τὸ δίκαιον αὐτό, το δίκαιο καθαυτό, η ιδέα της δικαιοσύνης κ.λπ.· πρβλ.

αὐτοάνθρωπος. **5.** σε δοτ. με ουσ., μαζί με, *ἀνόρουσεν αὐτῇ σὺν φόρμιγγι*, αυτός κρατούσε τη λύρα στο χέρι, σε Όμηρ. Ιλ.· *αὐτῇ σὺν πῆληκι*, μαζί μ' αυτή

την περικεφαλαία, στο ιδ.· και χωρίς *σὺν, αὐτοῖς ἀνδράσι*, μαζί με τους άνδρες, σε Ηρόδ. κ.λπ. **6.** προστίθεται στα τακτικά αριθμητικά, δηλ. *πέμπτος αὐτός*, αυτός πέμπτος, δηλ. αυτός μαζί με άλλους τέσσερις, σε Θουκ. **7.** σε

συνδυασμό με την προσωπ. αντων., *ἐγὼ αὐτός, ἐμέθεν αὐτῆς, σὲ αὐτόν* κ.λπ., σε Όμηρ., Ηρόδ. και Αττ. ενώνεται με τις πλάγιες πτώσεις της προσ. αντων.

ἐμαυτοῦ, σε-αυτοῦ, ἐ-αυτοῦ· συνδέεται με αυτές τις αυτοπαθείς αντων. για να προσθέσει δύναμη, *αὐτὸς καθ' αὐτοῦ, αὐτοὶ ὑφ' αὐτῶν*, σε Αισχύλ. κ.λπ. **8.** η

γεν. *αὐτοῦ* χρησιμ. με την κτητική αντων., *πατὴρὸς κλέος ἢ δ' ἐμὸν αὐτοῦ*, σε Όμηρ. Ιλ. **9.** *αὐτὸς ἐαυτοῦ*, χρησιμ. με συγκρ. και υπερθ. επίθ. για να δηλώσει

κάτι ασυνήθιστο, *αὐτὸς ἐαυτοῦ πολλῶ ὑποδεέστερος*, σε Ηρόδ. **II.** αυτός, αυτή, αυτό, απλώς ως γ' πρόσ., μόνο σε πλάγιες πτώσεις και ποτέ στην αρχή

πρότασης, σε Όμηρ., Αττ.· πρβλ. **ἑαυτοῦ**. **III.** με άρθρο, *ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό*, και Αττ. συνηρ. *αὐτός, αὐτή, ταυτό* και *ταυτόν*, γεν. *ταύτοῦ*, δοτ. *ταύτῳ*,

πληθ. ουδ. *ταύτά*· Ιων. *ώυτός, τώντο*· αυτός ακριβώς, ο ίδιος, Λατ. idem, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.· συχνά παίρνει μια δοτ. όπως *ὁμοῖος*, για να δηλώσει

ομοιότητα, *τῶντὸ ἰν' ὑμῖν ἐπρήσσομεν*, θα προοδεύσουμε το ίδιο με εσάς, σε Ηρόδ.· επίσης, *ὁ αὐτὸς καί*, πρβλ. Λατ. simul ac, στον ιδ. **IV.** *αὐτο-*, σε

σύνθεση· **1.** ο αφ' εαυτού, δηλ. φυσικός, ἐμφυτος, όχι κατασκευασμένος, όπως σε *αὐτόκτιτος*. **2.** από μόνο..., από κανένα άλλο παρά..., όπως στο *αὐτόζυλος*.

3. αφ' εαυτού, αυτο-, όπως σε *αὐτοδίδακτος, αὐτόματος*· και ομοίως, ανεξάρτητα, όπως στο *αὐτόνομος*. **4.** μόλις, ακριβώς, όπως στο *αὐτόδεκα*. **5.**

με αυτοπαθή έννοια του *αὐτοῦ* και των *ἀλλήλων*, όπως τα *αὐθέντης, αὐτοκτονέω*. **6.** μαζί με, όπως τα *αὐτόπρεμνος, αὐτόρριζος*.

αὐτός, βλ. **αὐτός** III.

αὐτόσε, επίρρ. (*αὐτοῦ*), προς τα εκεί, σε αυτό το μέρος, στο ίδιο μέρος, Λατ. illuc, σε Ηρόδ., Θουκ.

αὐτο-σίδηρος[ι], -ον, αυτός που προέρχεται από καθαρό σίδηρο, το χτύπημα του ξίφους, σε Ευρ.

αὐτόσ-σῦτος, -ον (σεύομαι), ο αφ' εαυτού κινούμενος, σε Αισχύλ.

αὐτο-σταδῆ (ἴσταμαι), σε κατάσταση μάχης, κοντά στη μάχη, *ἐν γ'*

αὐτοσταδῆ, σε Όμηρ. Ιλ.

αὐτό-στολος, -ον (στέλλω): ο αφ' εαυτού σταλμένος, αυτός που βαδίζει ή ενεργεί μόνος του, σε Σοφ., Ανθ.

αὐτό-στονος, -ον (στένω), αυτός που θρηνεί για ή προς τον εαυτό του, σε Αισχύλ.

αὐτο-σφαγής, -ές (σφάζω), αυτός που σφαγιάζεται από τον εαυτό του ή από συγγενείς του, σε Σοφ., Ευρ.

αὐτο-σχεδά, = *αὐτοσχεδόν*, σε Ομήρ. Ιλ.

αὐτοσχεδιάζω, μέλ. -άσω· **I. 1.** ενεργώ ή μιλώ πρόχειρα, σε Ξεν. **2.** με αιτ., σχεδιάζω πρόχειρα, αυτοσχέδια, σε Θουκ., Ξεν. **II.** με αρνητική σημασία, ενεργώ, μιλώ ή σκέφτομαι απερίσκεπτα, επιχειρώ βιαστικά πειράματα, σε Πλάτ.

αὐτοσχεδιάσμα, -ατος, τό, αυτοσχεδιασμός, σε Αριστ.

αὐτοσχεδιαστής, -οῦ, ὁ, αυτός που ενεργεί ή μιλάει πρόχειρα· αρχάριος, άπειρος, Λατ. tiro, σε Ξεν.

αὐτο-σχεδῖος, -α, -ον και -ος, -ον, I. αυτός που βρίσκεται κοντά, *αὐτοσχεδίη* (ενν. μάχη), σε στενή μάχη, στη συμπλοκή, σε Ομήρ. Ιλ.· *αὐτοσχεδίην*, ως επίρρ. = *αὐτοσχεδόν*, σε Όμηρ. **II.** πρόχειρος, απρογραμματίστος, απρομελέτητος, λέγεται γι' αυτόν που φτιάχνει πρόχειρα και αυτοσχέδια τραγούδια, σε Όμηρ. Ύμν.

αὐτο-σχεδόν, επίρρ., εκ του σύνεγγυς, χέρι με χέρι, Λατ. cominus, λέγεται για στενή μάχη, σε Όμηρ.

αὐτο-τέλεστος, -ον (τελέω), αφ' εαυτού ολοκληρωμένος, αυθόρμητος, αυτόματος, σε Ανθ.

αὐτο-τελής, -ές (τέλος)· **I.** αυτός που τελειώνει από μόνος του, αφ' εαυτού ολοκληρωμένος, αυτός που υποστηρίζει τον εαυτό του, *ίππεις*, σε Λουκ. **II.** (τέλος IV), αυτός που φορολογεί τον εαυτό του, αυτοφορολογούμενος, σε Θουκ.

αὐτό-τοκος, -ον (τίκτω), αυτός που γεννά από μόνος του, σε Αισχύλ.

αὐτο-τραγικός, -ή, -όν, εξ ολοκλήρου τραγικός, σε Δημ.

αὐτο-τροπήσας, μτχ. αορ. α' (όπως αν προερχόταν από *αὐτο-τροπάω*), γυρίζω κατ' ευθείαν, σε Όμηρ. Ύμν.

αὐτοῦ, επίρρ., κυρίως γεν. του *αὐτός*, ακριβώς σ' αυτό το σημείο, ακριβώς εδώ, ακριβώς εκεί, Λατ. illico, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.· με την προσθήκη του τόπου, *αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ*, σε Ομήρ. Ιλ.· *αὐτοῦ τῶδ' ἐνὶ χώρῳ*, σε Ομήρ. Οδ.· *αὐτοῦ ταύτη*, ακριβώς εδώ, σε Ηρόδ. κ.λπ.

αὐτοῦ, Αττ. συνηρ. αντί *ἐαυτοῦ*.

αὐτουργέω, μέλ. -ήσω, (*αὐτουργός*), εργάζομαι με τα δικά μου χέρια, σε Λουκ.

αὐτούργητος, -ον, αφ' εαυτού δουλεμένος, δουλεμένος άτεχνα, σε Ανθ.

αὐτουργία, ή, I. το να κάνει κανείς κάτι σε κάποιον με τα ίδια του χέρια, δηλ. αυτός που σκοτώνει τον εαυτό του ή κάποιο συγγενή του, σε Αισχύλ. **II.** προσωπική εργασία, αντίθ. προς την εργασία των δούλων, σε Πλούτ.

αὐτ-ουργός, -όν (*ἔργω)· **I. 1.** εργαζόμενος ο ίδιος, σε Σοφ. **2.** ως ουσ., αυτός που δουλεύει τη γη του μόνος του, (όχι με σκλάβους), γεωργός, φτωχός αγρότης, σε Ευρ.· λέγεται για τους Πελοποννησίους, σε Θουκ.· μεταφ., *αὐτουργός τῆς φιλοσοφίας*, αυτός που μελετά μόνος του τη φιλοσοφία, χωρίς δάσκαλο, σε Ξεν. **II.** Παθ., αφ' εαυτού δουλεμένος, απλός, φυσικός, σε Ανθ.

αὐτόφι, -φιν, Επικ. γεν. και δοτ. ενικ. και πληθ. του *αὐτός*, σε Όμηρ.· *ἀπ' αὐτόφιν*, *παρ' αὐτόφιν* ή *-φι*, απ' αυτό το σημείο, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐπ' αὐτόφιν*, σε αυτό το σημείο, στο ίδ.

αὐτό-φλοιος, -ον, αὐτός που ἔχει μαζί το φλοιό του, σε Θεόκρ.

αὐτο-φόνος, -ον (*φένω), αὐτός που αυτοκτονεῖ, αὐτός που σκοτώνει μόνος του αὐτούς που ἀνήκουν στην οικογένειά του, σε Αἰσχύλ.

αὐτο-φόντης, -ου, ὁ, = το προηγ., ο δολοφόνος, σε Ευρ.

αὐτό-φορτος, -ον, I. αὐτός που μεταφέρει το δικό του φορτίο, σε Αἰσχύλ. **II.** αὐτός που εἶναι μαζί με το φορτίο, ναῦς, σε Πλούτ.

αὐτο-φυής, -ές (φύομαι): **1.** αὐτός που ἀναπτύσσεται μόνος του, σε Πλάτ. · αὐτός που μεγαλώνει σε σπίτι, που εἶναι σπιτικής ἀνάπτυξης, σε Ξεν. **2.** που εἶναι φυσικός ἀντίθ. προς το τεχνητός, σε Ησίοδ., Θουκ. · *κορῦνα αὐτοφυής*, τραχύ ὅπως προήλθε ἀπό το δέντρο, σε Θεόκρ. **3.** *τὸ αὐτοφύες*, ἡ ἴδια ἡ φύση κάποιου, σε Πλάτ.

αὐτό-φῦτος, -ον, 1. γεννημένος ἀφ' εαυτοῦ, ἔλκεα, σε Πίνδ. **2.** φυσικός, *αὐτόφυτος ἐργασία* = *αὐτουργία*, δηλ. ἡ γεωργία, σε Αριστ.

αὐτό-φωνος, -ον (φωνή), αὐτός που ηχεί ἀπό μόνος του, *χρησμός αὐτόφωνος*, χρησμός που τον ἐστείλε ο ἴδιος ο θεός, σε Λουκ.

αὐτό-φωρος, -ον (φῶρ), ἀφ' εαυτοῦ ἀνακαλυφθεῖς, αὐτός που συλλαμβάνεται τὴ στιγμὴ τῆς κλοπῆς, σε Σοφ. · *ἐπ' αὐτοφῶρῳ λαμβάνειν*, συλλαμβάνω στὴν πράξη, σε Ευρ., Δημ. · *ἐπ' αὐτοφῶρῳ Σιλῶναι*, σε Ηρόδ. · με πιο γενικὴ σημασία, *ἐπ' αὐτοφῶρῳ καταλαμβάνειν τινὰ ἀμαθέστερον ὄντα*, συλλαμβάνω κάποιον ἀπευθείας, ἐξαιτίας τῆς ἀγνοίας του, σε Πλάτ. · *ἐπ' αὐτοφῶρῳ εἴλημμαι πλουσιώτατος ὢν*, σε Ξεν.

αὐτό-χειρ, -ρος, ὁ, ἡ, I. αὐτός που κάνει κάτι με το ἴδιο του το χέρι, σε Αἰσχύλ., Σοφ. κ.λπ. · με γεν., δράστης ἢ πρωτεργάτης ἐνός πράγματος, στον ἴδ., Δημ. **II.** ἀπόλ. ὅπως *αὐθέντης*, αὐτός που σκοτώνει τὸν εαυτό του ἢ κάποιον ἀπό τους συγγενεῖς του, σε Σοφ. · *ἐπειτα ἀπλῶς*, δολοφόνος, ἀνθρωποκτόνος, στον ἴδ., Δημ. · *πλήρως, τὸν αὐτ. τοῦ φόνου*, ο δράστης του..., σε Σοφ. **III.** ὡς ἐπίθ., ο φονικός, σε Ευρ. · *πληγέντες αὐτόχειροι μιάσματι*, λέγεται για ἀδέλφια χτυπημένα ἀπό ἀμοιβαῖο θάνατο, σε Σοφ.

αὐτοχειρία, ἡ, φόνος που διαπράχθηκε ἀπό το ἴδιο το χέρι κάποιου, *αὐτοχειρία κτείνειν*, σε Ηρόδ. κ.λπ.

αὐτό-χθονος, -ον (χθών), ντόπιος, αὐτός που εἶναι συνδεδεμένος με αὐτὴ τὴν ἴδια τὴ χώρα, σε Αἰσχύλ.

αὐτό-χθων, -ον, γεν. -ονος: **I.** αὐτός που προέρχεται ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν χώρα, Λατ. *terrigena*, *αὐτόχθονες, οί*, ὅπως Λατ. *indigenae*, ἰθαγενεῖς, γηγενεῖς, σε Ηρόδ., Θουκ. · λέγεται για τους Αθηναίους, σε Ευρ., Αριστοφ. κ.λπ. **II.** ὡς ἐπίθ., ντόπιος, ἐγχώριος, ἰθαγενής, σε Ηρόδ.

αὐτο-χόλωτος, -ον (χολόομαι), αὐτός που εἶναι θυμωμένος με τὸν εαυτό του, σε Ανθ.

αὐτο-χόωνος, -ον, Επικ. ἀντί *αὐτοχόανος, -ωνος, (χόανος)* · πρόχειρα χυμένος, ογκώδης, λέγεται για κομμάτι σίδηρο που χρησιμοποιεῖται ὡς κρίκος, σε Ομήρ. Ἰλ.

αὐτό-χρημα, ἐπίρρ., **I.** ἀληθινὰ και πραγματικὰ, σε Αριστοφ. **II.** ἀκριβῶς, ομοίως και ἀπαραλλάκτως, σε Λουκ.

αὐτοψία, ἡ (ὄψομαι, μέλ. του ὄραω), τὸ να βλέπει κάποιος κάτι με τὰ ἴδια του μάτια, σε Λουκ.

αὐτῶ, Δωρ. ἀντί *αὐτοῦ*, ἐκεῖ.

αὐτῶς, ἐπίρρ. του *αὐτός*. **I. 1.** μόνο με αὐτὸν τὸν τρόπο, ἀκόμα με αὐτὸν τὸν τρόπο, ἀκριβῶς ἔτσι, ὅπως αὐτό εἶναι, *γυμνὸν ἐόντα, αὐτῶς - ὥστε γυναῖκα*, ἀόπλος ὅπως ἐγώ - ὅπως μια γυναῖκα, σε Ομήρ. Ἰλ. **2.** με περιφρονητικὴ σημασία, ἀκριβῶς ἔτσι, ὄχι καλύτερα, *τί σὺ κήδεαι αὐτῶς ἀνδρῶν*; γιατί δεν

λαμβάνεις καλύτερη πρόνοια; στο ίδ.· *νήπιος αὐτως*, εντελώς βρέφος, στο ίδ.· *αὐτως ἄχθος ἀρούρης*, σε Ομήρ. Οδ. **II**. με αναφορά στο παρελθόν, ακόμα έτσι, ακριβώς όπως πριν, όπως ήταν, σε Όμηρ.· *λευκὸν ἔτ' αὐτως*, ακόμα λευκό όπως ήταν καινούριο, σε Ομήρ. Ιλ. **III**. μάταια, χωρίς αποτέλεσμα, *οὐκ αὐτως μυθήσομαι*, σε Ομήρ. Οδ.

αὐχενίζω, μέλ. Αττ. -ἴω (*αὐχὴν*), κόβω το λαιμό από έναν άνθρωπο, αποκεφαλίζω, με αιτ., σε Σοφ.

αὐχένιος, -α, -ον (*αὐχὴν*), αυτός που ανήκει στον αυχένα, σε Ομήρ. Οδ.

αὐχέω, μέλ. -ήσω, αόρ. *ἀ' ἠύχησα· (αὐχῆ)*· **I**. όπως *καυχάομαι*· καυχιέμαι, καμαρώνω για τον εαυτό μου, σε Ηρόδ., Ευρ.· *τινὶ ἢ ἐπὶ τινι*, για ένα πράγμα, στον ίδ., Ανθ. **II**. με αιτ. και απαρ., καυχησιολογώ ή δηλώνω δυνατά ότι, διαμαρτύρομαι, σε Ηρόδ., Θουκ., Ευρ.· με απαρ. μόνο, σε Αισχύλ.· *οὐ γάρ ποτ' ἠύχουν μεθέξειν, δεν σκέφτηκα ποτέ ότι...*, στον ίδ.

αὐχῆεις, -εσσα, -εν, καυχησιάρης, υπερήφανος, σε Ανθ.

αὐχημα, -ατος, τό, **I**. πράγμα για το οποίο καυχιέται κανείς, δόξα, υπερηφάνεια, σε Σοφ.· πρόκληση για καύχημα, δόξα, στον ίδ., Θουκ. **II**. καύχηση, αυτοπεποίθηση, στον ίδ.

αὐχὴν, -ένος, ὁ, **I**. λαιμός, λάρυγγας, λέγεται για πρόσωπα και κτήνη, «λαιμός» της γης, ισθμός, σε Ηρόδ., Ξεν. **2**. στενή θάλασσα, τα στενά, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· λέγεται για το σημείο στο οποίο ο Δούναβης απλώνεται σε πολλά παρακλάδια, σε Ηρόδ. **3**. στενό πέρασμα ανάμεσα σε βουνά, χαράδρα, στον ίδ. (αμφίβ. προέλ.).

αὐχησις, -εως, ἡ (*αὐχέω*), καυχησιολογία, θριαμβολογία, σε Θουκ.

αὐχμάω, = *αὐχμέω*, σε Λουκ.

αὐχμέω, μέλ. -ήσω (*αὐχμός*), είμαι βρώμικος ή άπλutos, Λατ. squaeo, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ., Πλάτ.

αὐχημρός, -ά, -όν (*αὐχμέω*), ξηρός, σκονισμένος, τραχύς, ρυπαρός, σε Ευρ., Πλάτ.· ιδίως λέγεται για τα μαλλιά, σε Ευρ.

αὐχμός, ὁ (*αὐώ*, καίω), **1**. ξηρασία, σε Ηρόδ., Θουκ. **2**. αποτελέσματα της ξηρασίας, ξηρότητα, σε Πλάτ.

αὐχμ-ώδης, -ες (*εἶδος*), αυτός που δείχνει ξηρός, τραχύς, *κόμη*, σε Ευρ.· *τὸ αὐχμῶδες*, ξηρασία, σε Ηρόδ.

αὐώ, Αττ. **αὐώ**, καίω, ανάβω φωτιά, ανάβω φως, σε Ομήρ. Οδ. (συγγενές προς το *εὔω*· απ' όπου *αὐαίνω*, *αὐχμός*).

αὐώ, μέλ. *ἀύσσω [ῶ]*· αόρ. *ἀ' ἠύσα*· **1**. κραυγάζω, φωνάζω, καλῶ δυνατά, σε Όμηρ.· *αὐέ δ' Ἀθήνη, μακρὸν αὐύσε* κ.λπ., στον ίδ.· επίσης σε Τραγ.· με σύστ. αντ., εκβάλλω, *στεναγμόν, αὐδάν*, σε Ευρ. **2**. με αιτ. προσ., επικαλούμαι, σε Όμηρ. **3**. σπανίως λέγεται για πράγμα, ηχώ, κουδουνίζω, *ἀσπίς αὐύσεν*, σε Ομήρ. Ιλ.· πρβλ. **αὐός** (η ρίζα είναι *AF*, συγγενής προς το *ἄημι*· απ' όπου *αὐτή*).

ἀφαγνίζω, Αττ. μέλ. -ἴω — Μέσ. αόρ. *ἀ' -ηγνισάμην*· εξαγνίζω — Μέσ., εξαγνίζω κάποιον με προσφορές, *τοῖς θεοῖς*, στους θεούς, σε Ευρ.

ἀφαίρεσις, -εως, ἡ (*ἀφαιρέω*), αφαίρεση, απομάκρυνση, σε Πλάτ.

ἀφαιρετέον, ρημ. επίθ., **I**. αυτό που πρέπει κάποιος να αφαιρέσει, σε Πλάτ. **II**. *ἀφαιρετέος*, -έα, -έον, αυτός που πρέπει να αφαιρεθεί, στον ίδ.

ἀφαιρετός, -όν, αυτός που μπορεί να αφαιρεθεί, σε Πλάτ.

ἀφ-αιρέω, Ιων. **ἀπ-αιρέω**· μέλ. -ήσω, παρακ. *ἀφήρηκα*, Ιων. *ἀπαραίρηκα*· αόρ. β' *ἀφεῖλον*· **I**. απομακρύνω, αφαιρώ μακριά από ένα πρόσωπο, *τί τινι*, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· επίσης, *τί τινος*, σε Αριστοφ., Ξεν.· και *τί τινα*, σε Αισχύλ., Σοφ.· με αιτ. μόνο, *ἀπελὼν τὰ ἄχθεα*, τα έχω αφαιρέσει, σε Ηρόδ.· *ὄργην*

ἀφαιρέω, απομακρύνω αυτήν, σε Ευρ.· *ἀφαιρέω χωρίς*, χωρίζω, θέτω κατά μέρος, σε Πλάτ. **II. 1.** Μέσ. μέλ. *ἀφαιρήσομαι*, και έπειτα *ἀφελοῦμαι*, αόρ. β' *ἀφειλόμην*· απομακρύνω από κάποιον, παίρνω μακριά, με σημασία και σύνταξη περισσότερο Ενεργ., σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** ακολουθείται από *μή* με απαρ., αποτρέπω, εμποδίζω να κάνει, σε Σοφ., Ευρ. **3.** *ἀφαιρεῖσθαι τινα εἰς ἐλευθερίαν*, Λατ. *vindicare in libertatem*, αφήνω κάποιον ελεύθερο, σε Πλάτ., Δημ. **III.** Παθ. μέλ. *-αιρεθήσομαι*, αόρ. α' *ἀφηρέθην*, παρακ. *ἀφήρημαι*, Ιων. *ἀπαραίρημαι*· **1.** μου κλέβουν κάτι ή αποστερούμαι ένα πράγμα, έχω απομακρύνει κάτι από κάποιον, *τι*, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** με απαρ., *ἀφηρέθη εἰσορᾶν*, κρύφτηκε, απομακρύνθηκε από το να τους βλέπει, σε Ευρ. **Ἄφαιστος**, Δωρ. αντί *Ἥφαιστος*.

ἀφ-άλλομαι, μέλ. *-αλοῦμαι*, αόρ. α' *-ηλάμην*· Επικ. *μτχ.* αορ. β' *ἀπάλμενος*· **I.** πηδῶ μακριά ή από κάτι, *ἐκ νεώς*, σε Αισχύλ.· *ἀφήλατο*, ανεπήδησε, σε Αριστοφ. **II.** αναπηδῶ, σείομαι, σε Ανθ.

ἄ-φᾶλος, -ον, αυτός που δεν έχει φάλο (*φάλος*) ή προεξοχή όπου ενωνόταν το λοφίο, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀφ-ἄμαρτάνω, μέλ. *-αμαρτήσομαι*, αόρ. β' *-ήμαρτον*, Επικ. *-ήμβροτον*· **I.** αποτυγχάνω στον σκοπό μου, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν. **II.** αποστερούμαι ό,τι έχω, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀφαμαρτο-επής, -ές (ἔπος), αυτός που μιλά στην τύχη, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀφ-ανδάνω, μέλ. *-αδήσω*, Ιων., απαρ. αορ. β' *ἀπαρδεῖν*· στενοχωρῶ, δυσαραεστώ, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Σοφ.

ἀφάνεια, ή, I. αφάνεια, σκοτάδι, ασάφεια, *ἀξιώματος ἀφάνεια*, έλλειψη ένδοξης καταγωγής, σε Θουκ. **II.** εξαφάνιση, ολοκληρωτική απώλεια, σε Αισχύλ.

ἀ-φᾶνής, -ές (φαίνομαι)· **1.** αόρατος, αφανής, αθέατος, λέγεται για τον Κάτω Κόσμο, σε Αισχύλ.· *χάσμα ἀφανές*, χάσμα που δεν φαίνεται, σε Ηρόδ.· *ή ἀφανής θεός*, λέγεται για την Περσεφόνη, σε Σοφ. **2.** *ἀφᾶνής γίνεσθαι = ἀφανίζεσθαι*, εξαφανίζομαι, είμαι χαμένος, σε Ηρόδ., Ευρ.· λέγεται για στρατιώτες που χάνονται μετά τη μάχη, σε Θουκ.· πρβλ. **ἀφανίζω**. **3.** αφανής, απαρατήρητος, μυστικός, σε Σόλωνα, Θουκ.· με *μτχ.*, *ἀφανής είμι ποιῶν τι*, κάνω κάτι χωρίς να γίνομαι αντιληπτός, σε Ξεν. **4.** άγνωστος, αβέβαιος, άσημος, κρυφός, σε Ηρόδ., Αττ.· λέγεται για μελλοντικά γεγονότα, *τὸ ἀφανές*, αβεβαιότητα, σε Ηρόδ.· επίρρ. *ἀφανῶς*, σε Θουκ.· ομοίως, *ἐκ τοῦ ἀφανοῦς*, ως επίρρ., στον ίδ.· και ουδ. πληθ. *ἀφανῆ*, σε Ευρ. **5.** λέγεται για πρόσωπα, απαρατήρητος, άσημος, στον ίδ., Θουκ. **6.** *ἀφανής οὐσία*, κινητή περιουσία, όπως τα χρήματα που μπορεί κάποιος να μην τα εμφανίζει, αντίθ. προς το *φανερὰ* (ακίνητη), όπως η γη, σε Ρήτ.

ἀφᾶνίζω, μέλ. Αττ. *-ἴῶ*, παρακ. *ήφάνικα*· (*ἀφανής*)· **I. 1.** κάνω κάτι αφανές, κρύβω από τη θεά, σε Ξεν., Θουκ. κ.λπ. **2.** απομακρύνω, εξαλείφω, *ἄχος*, σε Σοφ.· *ἀφανίζω τινὰ πόλεος*, απομακρύνω από την πόλη, σε Ευρ.· *ἀφανίζω αὐτὸν εἰς τὸν νεῶν*, εξαφανίζομαι μέσα στο ναό, σε Αριστοφ.· λέγεται για πολιτικούς καταδίκους, απομακρύνω από τη θεά, εξαφανίζω, σε Ηρόδ., Ξεν. — Παθ., είμαι κρυμμένος ή εξαλείφομαι, σε Θουκ. **3.** καταστρέφω ολοσχερώς, ισοπεδώνω μέχρι εδάφους, στον ίδ., Δημ.· εξαφανίζω τα ίχνη αίματος, σε Ξεν. **4.** σβήνω, αμαυρώνω την καλή υπόληψη κάποιου, σε Θουκ., Πλάτ.· αλλά με θετική σημασία, *ἀφανίζω ἀγαθῶ κακὸν*, εξαλείφω το κακό με το καλό, σε Θουκ.· *δύσκειον*, στον ίδ. **5.** παραμορφώνω, *ἀφανίζω τὰ πρόσωπα*, για την προσποιητή λύπη, σε Κ.Δ. **6.** εξαφανίζω περιουσία, σε Αισχίν., Δημ. **II.** Παθ., γίνομαι αόρατος, εξαφανίζομαι, σε Ηρόδ., Σοφ.·

λέγεται για πρόσωπα που βυθίστηκαν σε θύελλα άμμου, σε Ηρόδ. ή χάθηκαν στη θάλασσα, σε Θουκ., Ξεν.

ἀφάνισις, -εως, ή, Ι. απαλλαγή από, τής δίκης, σε Αριστοφ. **ΙΙ.** (από Παθ.) εξαφάνιση, σε Ηρόδ.

ἀφάνιστέος, -έα, -έον, ρημ. επίθ. του *ἀφανίζω*, αυτός που πρέπει να εξαφανιστεί, σε Ισοκρ.

ἄφαντος, -ον (φαίνομαι)· 1. αυτός που γίνεται αφανής, αφανισμένος, ξεχασμένος, σε Ομήρ. Ιλ.· κρυμμένος, σε Αισχύλ., Σοφ.· *ἄφαντος βῆναι, οἴχεσθαι, ἔρρειν* = *ἀφανισθῆναι*, εξαφανίζομαι, σε Τραγ. **2.** αυτός που βρίσκεται στα κρυφά, σε Πίνδ. **3.** σκοτεινός, άσημος, στον ίδ.

ἄφ-ἄπτω, μέλ. -ψω, δένω από κάτι ή πάνω σε κάτι, *ἄμματα ἀφάπτω*, δένω κόμπους πάνω σε σκοινί, σε Ηρόδ. — Παθ., κρεμιέμαι, εξαρτώμαι, μτχ. παρακ. *ἀπάμμενος* (Ιων. αντί *ἀφημμένος*), σε Ηρόδ.· *ἀφημμένος ἐκ τινος*, σε Θεόκρ.

ἄφᾶρ (ἄφ), ποιητ. επίρρ., **Ι. 1.** ευθύς, πάραυτα, αμέσως, γρήγορα, προς το παρόν, σε Όμηρ., Τραγ. **2.** έπειτα, μετά απ' αυτό, σε Όμηρ. **ΙΙ.** σε Θεόγν. ως επίθ., γρήγορος, βιαστικός (πρβλ. [ἄφάρτερος](#)).

ἄ-φαρκτος, = *ἄ-φρακτος*, σε Τραγ.

ἄφ-αρπάζω, μέλ. Επικ. -άζω, Αττ. -άσομαι — Παθ., παρακ. -ήρπασμαι, αόρ. *ἀ-ήρπάσθην*· αποσπώ ή αρπάζω, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ.· αρπάζω μακριά, κλέβω από, *τί τινος*, σε Αριστοφ.· με αιτ. μόνο, αρπάζω με ζήλο, σε Σοφ., Ευρ.

ἄφάρτερος, -α, -ον, συγκρ. επίθ. (βλ. [ἄφαρ](#) ΙΙ), *τί τινος*, πιο βιαστικός, περισσότερο γρήγορος, σε Ομήρ. Ιλ.

ἄφᾶσία, ή (ἄ-φατος), η αδυναμία λόγου, σε Ευρ., Πλάτ.

ἄφάσσω, αόρ. *ἀ-ῆφᾶσα*· (*ἀφή, ἄπτομαι*)· ψηλαφώ, αγγίζω, με αιτ., σε Ηρόδ.

ἄ-φᾶτος, -ον· 1. ανάξιος λόγου, άσημος, σε Ησίοδ. **2.** ανείπωτος, άφατος, παράδοξος, σε Ηρόδ., Σοφ.· *ἄφατον ὡς*, δεν λέγεται το πως, δηλ. θαυμάσια, σπουδαία, σε Αριστοφ.

ἄφαιρός, -ά, -όν, αδύναμος, ασθενικός, *παιδὸς ἀφαιροῦ*, σε Ομήρ. Ιλ.· κυρίως σε συγκρ. και υπερθ., σε Όμηρ., Ησίοδ.· επίρρ. -ρῶς, σε Ανθ. (αμφιβ. προέλ.).

ἄφ-αύω (αὔω, Αττ. αὔω), ξηραίνω, μαραίνω, σε Αριστοφ.

ἄφάω, Επικ. μτχ. *ἀφῶων* (*ἀφή, ἄπτομαι*), ψαύω, τρίβω, γυαλίζω, σε Ομήρ. Ιλ.

ἄ-φεγγής, -ές (φεγγος)· 1. αυτός που δεν έχει φως, *φῶς ἀφεγγές*, το φως που δεν είναι φως, (λέγεται δηλ. για τους τυφλούς), σε Σοφ.· *νυκτὸς ἀφεγγές βλέφαρον*, λέγεται για το φεγγάρι, αντίθ. προς τον ήλιο, σε Ευρ. **2.** σκοτεινός, αμυδρός, ασαφής, σε Αισχύλ. **3.** μεταφ., δύσμοιρος, ατυχής, σε Σοφ.

ἄφ-εδρών, -ῶνος, ὀ (ἔδρα), απόπατος, σε Κ.Δ.

ἄφ-έηκα, Επικ. αντί *ἀφ-ῆκα*, αόρ. *ἀ-* του *ἀφ-ίημι*.

ἄφειδέω, μέλ. -ήσω, **1.** είμαι γενναιόδωρος ή σπάταλος σε, *ψυχῆς*, σε Σοφ.· *ἔαντοῦ*, σε Θουκ.· απόλ., *ἀφειδήσας* (ενν. *ἔαντοῦ*), απήφιστα, απερίσκεπτα, σε Ευρ.· αλλά **2.** *ἀφειδεῖν πόνου*, δεν δίνω προσοχή σ' αυτόν, δηλ. είμαι αμελής, αποφεύγω τον κόπο, σε Σοφ.

ἄ-φειδής, -ές (φείδομαι)· Ι. 1. γενναιόδωρος ή σπάταλος σ' ένα πράγμα, με γεν., σε Αισχύλ. **2.** για πράγμα, αυτό που γίνεται χωρίς εκτίμηση του κόστους ή του κινδύνου, σε Θουκ. **ΙΙ. 1.** επίρρ. -δῶς, Ιων. -δέως, ελεύθερα, άφθονα, σε Ηρόδ., Δημ.· επίσης, αφειδής στους κόπους, με πολλή προθυμία, στον ίδ. **2.** ανηλεώς, χωρίς έλεος, σε Ηρόδ.· συγκρ. -έστερον, υπερθ. -έστατα, σε Ξεν.

ἀφειδία, ἡ, 1. αφθονία, σπατάλη, σε Πλάτ. **2.** κακομεταχείριση, παραμέληση, σε Κ.Δ.

ἀφ-εἶθην, Παθ. αορ. α΄ του ἀφίημι.

ἀφ-εἶκα, παρακ. του ἀφίημι.

ἀφ-εἶλον, αόρ. β΄ του ἀφαιρέω.

ἄφ-ειμεν, ἀφ-εἴτε, α΄ και β΄ πληθ. αορ. β΄ του ἀφ-ίημι.

ἀφεκτέον, ρημ. επίθ. του ἀπέχομαι, πρέπει να απέχει κάποιος από κάτι, τινός, σε Ξεν.

ἀ-φελής, -ές (φελλεύς), αυτός που δεν έχει λίθους, ομαλός, λείος, επίπεδος, σε Αριστοφ.· λέγεται για πρόσωπα, απλός, απέρिटτος, απλοϊκός, σε Δημ., Λουκ.· επίρρ. ἀφελῶς, απλώς, γενικά, χονδρικά, με αφέλεια, σε Θέογν.

ἀφ-έλκω, Ιων. **ἀπ-έλκω**· μέλ. -έλζω· αλλά αόρ. α΄ -εἰλκῦσα· **I.** σύρω με βία ικέτες, ἐκ τοῦ ἱροῦ, σε Ηρόδ. κ.λπ.· σύρω ή ρυμουλκῶ τα πλοία, σε Θουκ.· σύρω κατά μέρος, ἐπί τι, σε Ξεν. **II. 1.** ρουφῶ οιοπνευματώδες ποτό, πίνω, σε Αισχύλ. **2.** Μές., αφαιρώ από κάποιον, σε Αριστοφ.

ἀφελότης, -ητος, ἡ (ἀφελής), αφέλεια, σε Κ.Δ.

ἀφ-ελών, μτχ. αορ. β΄ του ἀφ-αιρέω.

ἄφενος, τό, πρόσοδος, περιουσία, αφθονία, σε Ομήρ. Ιλ., Θέογν. (από την ίδια ρίζα όπως το Λατ. op-es).

ἄφερκτος, -ον (ἀπ-εἶργω), αποκλεισμένος από ένα μέρος, σε Αισχύλ.

ἀφ-ερμηνεύω, μέλ. -σω, ερμηνεύω, εξηγῶ, σε Πλάτ.

ἀφ-έρπω, αόρ. α΄ -εἶρπῦσα· ξεφεύγω, φεύγω κρυφά, απομακρύνομαι, σε Σοφ.

ἄ-φερτος, -ον (φέρω), αφόρητος, ανυπόφορος, σε Αισχύλ.

ἄ-φες, προστ. αορ. β΄ του ἀφ-ίημι.

ἄφεις, -εως, ἡ (ἀφίημι)· 1. άφηση, απόλυση, σε Φιλ. παρά Δημ.· απαλλαγή ή παραίτηση από συμβόλαιο, στον ίδ.· απαλλαγή από στρατιωτική υπηρεσία, σε Πλούτ.· διαζύγιο, στον ίδ. **2.** άφηση, ξεκίνημα (Λατ. missio), λέγεται για άλογα από το σημείο αφετηρίας, *ισώσας τάφέσει τὰτέρματα*, έχουν κάνει το σημείο άφιξης ένα με το σημείο αφετηρίας, δηλ. έχουν επιστρέψει στο σημείο αφετηρίας, σε Σοφ.

ἀφ-εσταίη, γ΄ ενικ. ευκτ. παρακ. του ἀφ-ίστημι.

ἀφ-εστηξίω, αρχ. Αττ. μέλ. σχημ. από ἀφ-έστηκα (παρακ. του ἀφίστημι), θα είμαι απών, θα απομακρυνθῶ, θα είμαι μακριά από, τινός, σε Πλάτ., Ξεν.

ἀφ-ετέον, ρημ. επίθ. του ἀφίημι. **1.** αυτός που πρέπει κάποιος να αφήσει, σε Πλάτ. **2.ἀφετέος, -έα, -έον,** αυτός που πρέπει κάποιος να αφήσει, στον ίδ.

ἀφετήριος, -α, -ον (ἀφίημι), κατάλληλος να φύγει ή να ξεκινήσει αγώνα· *ἀφετήριοι Διόσκουροι*, που τα αγάλματά τους στέκονταν στο σημείο εκκίνησης, σε Ανθ.

ἄφетος, -ον (ἀφίημι), αφεμένος να χαθεί, ελεύθερα, περιφερόμενος κατά βούληση ή ελεύθερα, λέγεται για ιερά κοπάδια που ήταν απαλλαγμένα από τη δουλειά, σε Αισχύλ., Πλάτ.· μεταφ., λέγεται για πρόσωπα, αφιερωμένος στο θεό, σε Ευρ.· *τὸ ἄφетον*, ελευθερία από περιορισμό, σε Λουκ.

ἄ-φευκτος, μεταγεν. τύπος του ἄφουκτος.

ἀφ-εύω, αόρ. α΄ ἄφ-ευσα· **1.** καψαλίζω, σε Αριστοφ. **2.** τηγανίζω, ψήνω, στον ίδ.

ἀφ-έψω, Ιων. **ἀπ-έψω,** μέλ. -εψήσω, καθαρίζω με βράσιμο τα απορρίμματα, βράζω, σε Ηρόδ.· ιδίως καθαρίζω για να βγάλω από τη βρωμιά και τη σκωρία, διυλίζω, *χρυσίον*, στον ίδ.· κάνω νέο ξανά, σε Αριστοφ. — Παθ., *ὔδωρ ἀπεψημένον*, σε Ηρόδ.

ἀφ-έωνται, μεταγεν. τύπος του ἀφ-εῖνται, γ' πληθ. Παθ. παρακ. του ἀφίημι, σε Κ.Δ.· πρβλ. **ἀν-έωνται** από **ἀν-ίημι**.

ἀφή, ἡ (ἄπτω)· **I.** φωτισμός, ἀνάμμα, *περὶ λύχνων ἀφάς*, κατά την ώρα που ανάβουν τους λύχνους, σε Ηρόδ. **II.** (ἄπτομαι) ἀγγιγμα, ψηλάφηση, σε Αισχύλ.· αἴσθηση ἀγγίγματος, σε Πλάτ. κ.λπ.

ἀφ-ηγέομαι, Ιων. **ἀπ-ηγ-**, μέλ. -ήσομαι, αποθ., **I.** καθοδηγῶ από ένα σημείο, και επομένως, γενικά, οδηγῶ, προηγούμαι, οἱ ἀφηγούμενοι, προπορευόμενοι, σε Ξεν. **II.** λέγω ἢ διηγούμαι χωρίς παραλείψεις, εξηγῶ, διασαφηνίζω, σε Ηρόδ.· παρακ. με Παθ. σημασία, τὸ ἀπηγημένον, αυτό που έχει ειπωθεί, στον ίδ.

ἀφήγημα, Ιων. **ἀπηγ-**, τό, ιστορία, αφήγηση, σε Ηρόδ.

ἀφήγησις, Ιων. **ἀπηγ-**, -εως, Ιων. **-ιος, ἡ**, εξιστόρηση, αφήγηση, ἄξιον ἀπηγήσιος, ἄξιο εξιστόρησης, σε Ηρόδ.

ἀφηγητήρ, -ηρος, ὁ, οδηγός, σε Ανθ.

ἀφ-ηδύνω, μέλ. -ῦνῶ, γλυκαίνω, σε Πλούτ., Λουκ.

ἀφ-ῆκα, ἀορ. α' του ἀφίημι.

ἀφ-ήκω, φτάνω σε, σε Πλάτ.

ἀφ-ῆλιξ, Ιων. **ἀπ-ῆλιξ, -ικος, ὁ, ἡ**, αυτός που βρίσκεται πέρα από τη νεότητα, ηλικιωμένος, κυρίως σε συγκρ. ἀπηλικέστερος, σε Ηρόδ.

ἄφ-ημαι, Παθ., κάθομαι χωριστά, *μηχ. ἀφήμενος*, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀφήτωρ, -ορος, ὁ (ἀφ-ίημι), τοξότης, λέγεται για τον Απόλλωνα, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀφθαρσία, ἡ, αφθαρσία, σε Κ.Δ.

ἄ-φθαρτος, -ον (φθειρώ), αδιάφθορος, μη φθειρόμενος, σε Αριστ. κ.λπ.

ἄ-φθεγκτος, -ον (φθέγγομαι)· **I.** ἀφωνος, σε Αισχύλ., Ανθ. **II.** λέγεται για τόπους, εκεί όπου κανένας δεν μπορεί να μιλήσει, σε Σοφ. **III.** Παθ., ἄρρητος, ανείπωτος, ἀφατος, σε Πλάτ.

ἄ-φθίτος, -ον και -η, -ον (φθίνω), αυτός που δεν υπόκειται σε φθορά, σε Όμηρ., Τραγ.· λέγεται για πρόσωπα, ἀθάνατος, σε Όμηρ. Ὑμν.

ἄ-φθογγος, -ον, ἀφωνος, ἀλαλος, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.

ἄ-φθόνητος, -ον (φθονέω), μη φθονούμενος, σε Αισχύλ.

ἀφθονία, ἡ, I. ελευθερία από φθόνο ἢ τσιγγουνιά, ετοιμότητα, σε Πλάτ. **II.** λέγεται για πράγματα, αφθονία, πληθώρα, πλούτος, σε Πίνδ., Πλάτ.

ἄ-φθονος, -ον, αυτός που δεν έχει φθόνο· **I. 1.** Ενεργ., ελεύθερος από φθόνο, σε Ηρόδ., Πλάτ. **2.** απλόχερος, γενναιόδωρος, Λατ. benignus, σε Τραγ. **II. 1.** Παθ., μη φειδωλός, γενναιόδωρα δοσμένος, ἀφθονος, πλούσιος, σε Ηρόδ., Αττ.· ἐν ἀφθόνοις βιοτεύειν, ζω σε αφθονία, σε Ξεν. **2.** μη φθονούμενος, αυτός που δεν προκαλεί φθόνο, ὄλβος, σε Αισχύλ. **III.** ἀνώμ. συγκρ. -έστερος, υπερθ. -έστατος, σε Πλάτ.· ἀλλά -ώτερος, -ώτατος, σε Ξεν. **IV.** εἶμαι σε αφθονία, ἀφθονία ἔχειν τινός, ἔχω αρκετό από αυτό, σε Πλάτ.

ἀφθορία, ἡ, αφθαρσία, ἔλλειψη φθοράς, σε Κ.Δ.

ἄ-φθορος, -ον, ἀφθαρτος, ἀμόλυντος, λέγεται για νέους ανθρώπους, σε Ανθ.

ἀφ-ῖγμαι, παρακ. του ἀφικνέομαι.

ἀφ-ιδρύω, μέλ. -ύσω [ῥ], μεταφέρομαι σε ἄλλο τόπο — Μέσ., προκαλῶ μεταφορά ἢ μετακίνηση, σε Ευρ.

ἀφ-ιερώω, μέλ. -ώσω, εξαγνίζω, αγιάζω — Παθ. παρακ., ταῦτ' ἀφιερῶμεθα, ἔχω εκτελέσει αυτές τις εξαγνιστικές τελετές, σε Αισχύλ.

ἀφ-ίημι και (ὅπως από ἀφ-ιέω), γ' ενικ. ἀφίει, Ιων. ἀπίει, προστ. ἀφίει, παρατ. ἀφίην, διπλή αύξηση ἡφίην, γ' ενικ. ἀφίει· Ιων. ἀπίει, επίσης ἡφίει, ἡφιει, γ' πληθ. ἀφίεσαν, ἡφίεσαν, ἡφίουν· μέλ. ἀφήσω, Ιων. ἀπ-, Επικ. ἀφέηκα, μόνο σε

οριστ.· αόρ. β' *ἀφῆν*, οριστ. μόνο σε δυϊκ. και πληθ. *ἀφέτην, ἀφεῖμεν, ἀφεῖτε, ἀφεῖσαν* ἢ *ἄφετε, ἄφεσαν*· προστ. *ἄφες*, υποτ. *ἀφῶ*, ευκτ. *ἀφείην, απαρ. ἀφείναι*, μτχ. *ἀφείς* — Μέσ. παρατ. *ἀφιέμην, γ' ενικ. ἤφιέτο*· μέλ. *ἀφήσομαι*, αόρ. β' *ἀφείμην*, προστ. απαρ. *ἀφοῦ, ἄφεσθε, -έσθαι*, μτχ. *-έμενος* — Παθ. παρακ. *ἀφεῖμαι*, αόρ. α' *ἀφείθην*, Ιων. *ἀπείθην*, μέλ. *ἀφεθήσομαι*· [ἴ Επικ., εκτός από τους χρόνους με αύξηση ἴσε Αττ.].

A. I. 1. ρίχνω εμπρός, στέλνω, Λατ. *emitere*, λέγεται για βλήματα, σε Όμηρ. κ.λπ.· απ' όπου, αφήνω να χαλαρώσει, βγάζω (φωνή), δίνω ελευθερία στη γλώσσα, σε Ηρόδ., Τραγ. **2.** αφήνω να πέσει, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** στέλνω προς τα μπρος στρατιωτική αποστολή, την αποστέλλω, σε Ηρόδ. — Παθ., λέγεται για στρατεύματα, αποστέλλομαι, στον ίδ. **4.** παραδίδω ἢ παραχωρώ σε, *τινί τι*, στον ίδ., Αττ. — Παθ., *ἡ Ἀττική ἀπεῖτο ἤδη*, σε Ηρόδ. **II. 1.** αποπέμπω, αφήνω να φύγει, αφήνω ελεύθερο, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ.· με αιτ. προσ. και γεν. προσ., απελευθερώνω κάποιον από ένα πράγμα, απαλλάσσω από αυτό, σε Ηρόδ.· με δικανική σημασία, απαλλάσσω από υποχρέωση, κατηγορία κ.λπ.· *ἀφίμημί τινα φόνου*, σε Δημ. **2.** διαλύω, απολύω, καταλύω τον στρατό, σε Ηρόδ.· διαλύω τη βουλή ἢ τα δικαστήρια, σε Αριστοφ. **3.** θέτω μακριά, χωρίζω, σε Ηρόδ. **4.** αφήνω κάποιον ελεύθερο ως *ἄφετον*, καθαγιαζώ, σε Ξεν. **5.** λέγεται για πράγματα, απαλλάσσομαι από, *δίψαν*, σε Ομήρ. Ιλ.· ρίχνει τα άνθη του, λέγεται για φυτά, σε Ομήρ. Οδ.· μειώνει τη δύναμή του, λέγεται για το βέλος, σε Ομήρ. Ιλ. **6.** *ἀφίμημι πλοῖον ἐς...*, χαλαρώνω τα σκοινιά του πλοίου για να φύγει προς ένα μέρος, σε Ηρόδ. **7.** με δικανική σημασία, με δοτ. προσ. και αιτ. πράγμ., *ἀφίμημι τινι αἰτίην*, αθώνω από κατηγορίες ἢ απαλλάσσω από ποινή, σε Ηρόδ., Δημ. **III. 1.** αφήνω μόνο του, παραμελώ, αφήνω να παρέλθει, αμελώ, σε Ηρόδ., Αττ.· ακολουθ. από κατηγορούμενο, *ἀφύλακτον ἀφίμημι*, αφήνω αφύλακτο. **2.** με αιτ. και απαρ., *ἀφίμημί τι δημόσιον εἶναι*, παραχωρώ κάτι έτσι ώστε να γίνει δημόσια περιουσία, σε Θουκ.· *ἀφίμημι τὸ πλοῖον φέρεσθαι*, αφήνω το πλοίο να παρασυρθεῖ, σε Ηρόδ. **3.** με αιτ. προσ. και απαρ., αφήνω, ανέχομαι, επιτρέπω σε κάποιον να κάνει ένα πράγμα, στον ίδ., Πλάτ. κ.λπ. **IV.** φαινομενικά, αμτβ. (ενν. *στρατόν, ναῦς* κ.λπ.), διαλύω, αναγκάζω να προχωρήσει, εκπλέω κ.λπ., σε Ηρόδ. **B. Μέσ., 1.** αφήνω κάτι από εμένα, στέλνω προς τα εμπρός, σε Αττ. **2.** *δειρῆς ἀφίετο πήχεε*, άφησε τα χέρια της από το λαιμό μου. **3.** με γεν. μόνο, *τέκνων ἀφοῦ*, άφησε τα παιδιά, σε Σοφ., Θουκ.

ἀφ-ϊκάνω[ā], μόνο σε ενεστ. και παρατ. φτάνω σε, έχω έρθει σε, με αιτ., σε Όμηρ.

ἀφ-ικνέομαι, Ιων. **ἀπ-**· μέλ. *ἀφίζομαι*, Ιων. β' ενικ. *ἀπίζειαι*· παρακ. *ἀφῖγμαί*, Ιων. γ' πληθ. υπερσ. *ἀπικατο*· αόρ. β' *ἀφικόμην*, σε Ομήρ. Ιλ.· Ιων. γ' πληθ. *ἀπικέατο*· **1.** έρχομαι από ένα μέρος σ' ένα άλλο, φτάνω σε, φτάνω· με αιτ. τόπου, σε Όμηρ.· *ἢ ἀφικνέομαι ἐς..., ἐπί..., κατά..., πρὸς...*, στον ίδ., Αττ.· (στον πεζό λόγο ἢ πρόθεση σπανίως παραλείπεται)· απόλ., φτάνω, σε Ομήρ. Οδ.· ο Όμηρ. τοποθετεί το πρόσωπο στο οποίο αφικνείται κάποιος σε αιτ., *μνηστήρας ἀφικνέεται*, ήρθε σ' αυτούς, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, φτάνω στη ρίζην (του δίσκου), στο ίδ.· *ἀφικνέομαι ἐπὶ ἢ εἰς πάντα*, δοκιμάζω όλα τα μέσα, σε Σοφ., Ευρ. **2.** καταντώ σε κάποια κατάσταση, *ἀπικνέομαι ἐς πᾶν κακὸν ἢ κακοῦ, ἐς ἀπορίην* κ.λπ., σε Ηρόδ., Αττ. **3.** *ἀπικνέομαί τινι ἐς λόγους*, συνομιλώ με κάποιον, σε Ηρόδ.· ομοίως, *ἐς ἔριν, ἐς ἔχθεα ἀφικνέομαί τινι*, στον ίδ.· *διὰ μάχης δι' ἔχθρας ἀπικνέομαί τινι*, έρχομαι σε μάχη ἢ σε εχθρότητα με κάποιον, στον ίδ.· *διὰ λόγων τινί*, σε Ευρ. **4.** *ἐς τόξευμα ἀφικνέομαι*, φτάνω σε απόσταση βολής, σε Ξεν.

ἀ-φῖλ-ἀγαθος, -ον, αυτός που δεν αγαπά το καλό, σε Κ.Δ.

ἀ-φῖλ-ἀργῦρος, -ον, αυτός που δεν αγαπά τα χρήματα, σε Κ.Δ.

ἀ-φίλητος[ι], -ον (φιλέω), αυτός που δεν αγαπιέται, σε Σοφ.

ἄ-φίλος, -ον, I. λέγεται για πρόσωπα, αυτός που δεν έχει φίλους, σε Τραγ. **II.** εχθρικός, μισητός, στο ίδ.· επίρρ. *ἀφίλω*, με μισητό τρόπο, σε Αισχύλ.

ἀ-φιλόσοφος, -ον, μη φιλοσοφικός, σε Πλάτ.

ἀ-φίλο-στάχυος, -ον, αυτός που δεν έχει στάχυα από σίτο, που στερείται αυτά, σε Ανθ.

ἀφιλότημία, ἦ, ἔλλειψη φιλοτιμίας, σε Αριστ.

ἀ-φιλότημος, -ον, αυτός που δεν έχει φιλότιμο, σε Ισαίο, Αριστ.

ἀ-φίλοχρηματία, ἦ, περιφρόνηση χρημάτων, σε Πλούτ.

ἄφιξις, -εως, Ιων. ἄπιξις, -ιος, ἦ (ἀφικνέομαι)· I. ἀφιξη, ἔλευση, ερχομός. **II.** αναχώρηση, σε Κ.Δ.

ἀφ-ιπάζομαι, αποθ., απομακρύνομαι ή φεύγω ἔφιππος, σε Πλούτ.

ἀφ-ιππέυω, μέλ. -σω, απομακρύνομαι, φεύγω ή επιστρέφω ἔφιππος, σε Ξεν.

ἀφιππία, ἦ, αδεξιότητα στην ιππασία, σε Ξεν.

ἄφιππος, -ον, I. ανεπιτήδειος για ιππασία, *χώρα*, σε Ξεν. **II.** λέγεται για πρόσωπα, ἄπειρος στην ιππασία, σε Πλάτ.

ἀφ-ίστημι, μτβ. σε ενεστ. και παρατ., σε μέλ. *ἀποστήσω*, αόρ. α' *ἀπέστησα*, όπως επίσης σε Μέσ. αόρ. α',

A. **I. 1.** τοποθετώ μακριά, απομακρύνω, με αιτ., σε Αισχύλ. κ.λπ.· *ἀφίστημι τινά λόγου*, εμποδίζω κάποιον να μιλήσει, σε Ευρ.· *ἀφίστημι τὴν ἐπιβουλήν*, την ματαιώνω, σε Θουκ.· *ἀφίστημι τὸν ἄρχοντα*, τον εκθρονίζω, σε Ξεν.· ομοίως σε Μέσ. αόρ. α', *δόρυ πυλῶν ἀπεστήσασθε*, απομακρύνετε τον πόλεμο από τις θύρες μας, σε Ευρ. **2.** διεγείρω επανάσταση, κινώ εξέγερση, σε Ηρόδ., Θουκ. **II.** ζυγίζω, σε Ξεν.· Μέσ. αόρ. α', *ἀποστήσασθαι χρεῖος*, αποδίδω ή πληρώνω το χρέος χωρίς παραλείψεις, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἀποστήσασθαι τὸν χαλκόν*, αποδίδω τα χρήματα σε κάποιον, σε Δημ. **B.** αμτβ. σε Παθ. όπως επίσης σε Ενεργ. αόρ. β' *ἀπέστην*, προστ. *ἀπόστηθι, ἀπόστα*, παρακ. *ἀφέστηκα*, με σημασία ενεστ., συγκεκ. πληθ. *ἀφέστᾶμεν, -στᾶτε, -στᾶσι*, απαρ. *ἀφεστάναι*, μτχ. *ἀφεστῶς, -ῶσα, -ὸς ἢ -ὄς*, μέλ. Μέσ. *ἀποστήσομαι*, αόρ. α' *ἀπεστάθην* [ᾶ]· **1.** στέκομαι μακριά ή σε απόσταση από, μένω μακριά από, με γεν., σε Όμηρ., Αττ.· *μακρὰν τόποις καὶ χρόνοις ἄφ.*, σε Διόδ.· *ἀφεστάναι φρενῶν*, να χάσει κάποιος τα λογικά του, σε Σοφ.· *ἀφ.πραγμάτων*, αποσύρομαι από τη δράση, σε Δημ. κ.λπ. **2.** στον πεζό λόγο, αποχωρίζομαι από κάτι, *τινος ἄπο τινος*, σε Ηρόδ., Αττ.· *ἀπόλ.*, επαναστατώ, σε Ηρόδ. **3.** *ἀφ. τινός τινι*, εγκαταλείπω σε κάποιον κάτι, σε Δημ.· *ἀπ' ὅπου, ἀφ. τινι*, αποφεύγω αυτόν, σε Ευρ.· με απαρ., αποφεύγω να κάνω κάτι, στον ίδ. **4.** *ἀπόλ.*, υποχωρώ, στέκομαι σε απόσταση, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ.

ἀφ-ἴχθαι, απαρ. παρακ. του *ἀφ-ικνέομαι*.

ἄφλαστον, τό, Λατ. *aplustre*, η κυρτή πρύμνη ενός πλοίου με τα στολίδια της, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

ἄ-φλεκτος, -ον (φλέγω), ἀφλεκτος, αυτός που δεν καταστρέφεται από τη φωτιά, *πέλανοι*, σε Ευρ.

ἄ-φλοιος, -ον, αυτός που δεν έχει φλοιό, σε Επιγρ. παρά Πλούτ.

ἀφλοισμός, ὁ, λέγεται για οργισμένο άνθρωπο, τραύλισμα ή πιθ. ἀφρισμα, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀφνειός, -όν και -ἦ, -όν (ἄφενος), πλούσιος, εύπορος, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., *ἀφνειὸς βιότοιο*, πλούσιος σε περιεχόμενο, σε Όμηρ.· με αιτ., σε Ησίοδ.· με δοτ., σε Θεόκρ.

ἀφνεός, -ά, -όν, = ἀφνειός, σε Θέογν., Αισχύλ., Σοφ.

ἄφνω, επίρρ., εξ απροόπτου, εντελώς ξαφνικά, σε Ευρ., Θουκ.· πρβλ. [ἐξ-αίφνης](#).

ἄ-φόβητος, -ον (φοβέομαι), αυτός που δεν φοβάται, δίκης, σε Σοφ.· απόλ., ἄφοβος, σε Ανθ.

ἄφοβία, ἡ, αφοβία, ἔλλειψη φόβου, σε Πλάτ.

ἄ-φοβος, -ον, αυτός που δεν έχει φόβο, **1.** ἄφοβος, ατρόμητος, απτόητος, σε Πίνδ., Σοφ.· επίρρ. -βως, σε Ξεν. **2.** αυτός που δεν προκαλεί φόβο, ελεύθερος από φόβο, σε Αισχύλ. **3.** ἄφοβοι θῆρες, τα ζώα που κανείς δεν φοβάται, δηλ. βόδια, σε Σοφ.

ἄφοβό-σπλαγγος, -ον (σπλάγγον), απτόητος στην καρδιά, σε Αριστοφ.

ἄφ-οδος, ἡ, **1.** ξεκίνημα, αναχώρηση, σε Ηρόδ., Ξεν. **2.** ξεκίνημα ή επάνοδος, επιστροφή, στον ίδ.

ἄ-φοίβαντος, -ον (φοιβαίνω = φοιβάω), ἀκάθαρτος, μιαρός, σε Αισχύλ.

ἄφ-ομοίω, μέλ. -ώσω, **I.** κάνω κάτι ὅμοιο με κάτι ἄλλο, τί τινι, σε Πλάτ.· συγκρίνω, τι, στον ίδ. — Παθ., εἶμαι ή γίνομαι ὅμοιος με, τινί, στον ίδ. **II.** με αιτ. πράγμ. μόνο, απεικονίζω, αντιγράφω, στον ίδ., Ξεν.

ἄφομοίωμα, -ατος, τό, ομοίωμα, αντίγραφο, σε Πλάτ.

ἄφ-οπλίζω, μέλ. -ίσω, αφαιρώ τα όπλα, τινά τινος, σε Λουκ.· αποπλίζω, τινά, σε Ανθ. — Μέσ., ἀφοπλίζεσθαι ἔντεα, αφαιρώ τον οπλισμό, σε Ομήρ. Ιλ.

ἄφ-οράω, Ιων. -έω, μέλ. ἀπ-όψομαι, αόρ. β' ἀπ-εἶδον, παρακ. ἀφ-εόρᾱκα· **I.**

1. βλέπω πιο μακριά από όλους τους άλλους, έχω πλήρη θέα, κοιτάζω, τι ή πρὸς τι, σε Θουκ. **2.** κοιτάζω από θέσεως, ἀπὸ δενδρέου, σε Ηρόδ. **II.** αποστρέφω το βλέμμα μου, έχω γυρίσει την πλάτη, σε Ξεν.